

Література

1. **Леонов Д.** Система оподаткування схем недержавного пенсійного забезпечення. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.zpsocinfo.iatp.org.ua>
2. **Васильченко О.М.** Податкові пільги учасників та вкладників недержавних пенсійних фондів. Проект "Впровадження пенсійної реформи в Україні" м. Львів, травень 2005.
3. **Сасенко О.** Оподаткування діяльності установ недержавного пенсійного забезпечення та довгострокового страхування життя // Юр. бізнес, 28 лютого 2005. – № 3(39).
4. **Боднер Г.Д.** Мировая практика налогообложения в системе негосударственного пенсионного обеспечения.
5. **Закон України** "Про оподаткування прибутку підприємств".
6. **Закон України** Про оподаткування прибутку підприємств від 28.12.1994 № 334/94-ВР.
7. **Леонов Д.** Система должна работать как швейцарские часы // Финансовые услуги № 3/2004.

УДК 336

*Аспір. Г.М. Бакуш; здобувач С.А. Шимко –
Львівський НУ ім. Івана Франка*

СТАТИСТИЧНИЙ МОНІТОРИНГ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Сучасний етап розвитку України характеризується посиленням соціально-економічної диференціації регіонів, що значно ускладнює подальше впровадження ринкових перетворень в країні та ставить під загрозу темпи її економічного зростання. У контексті інтеграції України до європейського співтовариства важливим завданням є формування регіональної політики, яка б відповідала принципам регіональної політики Європейського Союзу і в основі якої б лежала концепція використання власних ресурсів та резервів розвитку, а також стимулювання чинників економічного зростання.

Ключові слова: моніторинг, стратегія, розвиток регіону, стратегічне планування, регіональна політика.

*Post-graduate H.M. Bakush; competitor S.A. Shymko –
L'viv NU named after Ivan Franko*

The statistic monitoring of development strategy of region

This work thesis is investigated theoretical and legal bases of economic planning and the place in the system of state regulation of a national economy and region is certain it. The positive and negative parties in practice of economic planning of social and economic development of region in a context of regional policy are revealed. The analysis of states of development of region is conducted. The scientific and practical recommendations concerning improvement of the organizational mechanism of regional economic planning are developed. The paths of strengthening of financial maintenance of planning of social and economic development of region are offered.

Keywords: monitoring, strategy, development of region, economic planning, region policy.

Постановка проблеми. Зміна пріоритетів суспільного розвитку держави, формування нових підходів та принципів територіального самоврядування потребують від регіональних структур управління розробленням комплексної стратегії розвитку, що сприятиме відродженню економіки регіону, підвищенню рівня життя його населення, та призведе до стабілізації політичної та соціально-економічної ситуації у держави загалом.

Реалістичність стратегії розвитку в регіоні залежить, насамперед, від обґрунтованої статистичної оцінки його стану, що своєю чергою зумовлено об'єктивністю та змістовністю статистичної інформації.

Дослідженню теоретичних проблем управління економікою регіону, планування і прогнозування його економічного і соціального розвитку присвячено праці багатьох вітчизняних і зарубіжних економістів. Авторами цих досліджень є вчені С.С. Аптекар, Б.В. Буркинський, В.М. Гесць, О.Г. Гранберг, Б.М. Данилишин, М.І. Долішній, Л.М. Зайцева, М.Д. Прокопенко, В.В. Рибак, О.П. Сологуб, М.Г. Чумаченко. Проте, у зв'язку з переходом до ринкових відносин, багато теоретичних і науково-прикладних питань управління регіоном залишаються ще мало вивченими та недостатньо вирішеними, що свідчить про необхідність подальшого їх дослідження.

Статистичний моніторинг стратегії розвитку регіону розпочинається із стратегічного планування, тобто систематичного процесу, за допомогою якого здійснюється прогнозування та планування діяльності на майбутнє. Стратегічне планування зосереджує ресурси в обмеженій кількості основних напрямків, і тим самим збільшує користь зацікавлених сторін – тих, на яких ми працюємо і тих, на кого впливає вибір. Стратегічне планування – це структурований підхід до передбачення майбутнього та "використання неминучого". Стратегічне планування повинно звести до мінімуму прийняття рішень у кризовому режимі розвитку економіки.

Ефективне стратегічне планування може бути дуже значно корисним. Насамперед, воно дає змогу бути ініціатором і активно формувати своє майбутнє. Оскільки процес потребує уваги до тенденцій та зовнішніх процесів, нові проблеми чи обставини навряд чи застануть зненацька. Зовнішні чинники, які впливають на стан речей, втягуються в процес планування. Таким чином, отримується цінний зворотний зв'язок щодо успішних досягнень і щодо питань, які потребують вдосконалення.

У процесі стратегічного планування необхідно оцінити поточний стан середовища, яке досліджується. Характеристика конкурентних переваг та обмежень перспективного розвитку регіону, розроблення стратегічного плану розвитку здійснюється на основі діагнозу стартових умов регіонального розвитку шляхом аналізу СВOT.

СВOT-аналіз сильних та слабких сторін регіону, можливостей щодо змін на краще та загроз щодо його позитивного розвитку здійснюється, виходячи з того, що:

- *сильні сторони* – це існуючі особливості регіону, які містять основу його розвитку;
- *слабкі сторони* – це існуючі особливості регіону, які ускладнюють умови розвитку;
- *можливості* – це існуючі особливості, умови, сприятливі для розвитку регіону, що є або можуть виникнути в майбутньому;
- *загрози* – це існуючі особливості, умови, що несприятливі, навіть небезпечні, для розвитку регіону, що є або можуть виникнути в майбутньому.

На основі пофакторної оцінки переваг та обмежень провадиться комплексна оцінка території регіону і виявляються найбільш обмежувальні чин-

ники, які переважно визначають параметри раціонального розвитку регіональної економіки.

СВОТ-аналіз дає змогу не тільки об'єктивно оцінити місце певного об'єкта в системі, але й визначити і реально оцінити особливості розвитку складових елементів досліджуваного об'єкта; зосереджувати свою увагу на їх пріоритетах чи недоліках; усвідомити складність внутрішніх та зовнішніх взаємозв'язків цих складових елементів; побачити перспективи покращення стану процесів, які впливають на цей об'єкт.

Отримані результати дослідження можна використовувати не лише для розроблення стратегії, але і для вирішення цілого ряду поточних проблем, які стосуються самого об'єкта дослідження. Методика СВОТ-аналізу – це корисна допомога в практичній діяльності, яка дає змогу систематизувати проблемні ситуації, краще розуміти структуру ресурсів, на які слід опиратися в удосконаленні діяльності та розвитку на перспективу.

Стратегія – це довготерміновий якісно визначений напрямок поведінки певного об'єкта, який стосується його розвитку та методів і способів, що супроводжують його. Система взаємовідносин у середині досліджуваного об'єкта та в зовнішньому середовищі спрямована на досягнення цілей. Стратегія визначає напрямок, що приводить до кінцевого результату, залишаючи свободу вибору, враховуючи зміни у навколишньому середовищі.

Головна мета стратегії – забезпечення добробуту мешканців області. В її основі лежить економічний розвиток, як головна передумова збільшення особистих доходів зайнятого населення та забезпечення соціальних виплат відповідним категоріям громадян. Економічний розвиток також сприятиме підвищенню якості послуг, які надають органи влади мешканцям міст, малих містечок і сіл області [1].

Необхідність провадження стратегії виникає переважно з двох причин:

1. Встановлення тенденцій соціально-економічного розвитку в рамках стратегії;
2. Виявлення розбіжностей між взятими до уваги цілями стратегії і їх фактичним розвитком.

Для забезпечення досягнення стратегічних цілей, визначених стратегічним планом, необхідно здійснювати моніторинг його виконання. Моніторинг – це визначений в часі та систематизований в завданнях процес відстежуються відхилення реального стану виконання стратегічного плану від запланованого.

Мета моніторингу є контролювати процес здійснення заходів проекту, оцінювати їхню ефективність, а також оцінювати відповідність процесу розвитку регіону планам та очікуванням. Здійснення постійного моніторингу є необхідним у разі виявлення негативних явищ, коли можна буде відреагувати на них вчасно і належним чином – внести корективи до дій та заходів, зробити їх більш інтенсивними або розпочати нові, внести зміни до прийнятої стратегії розвитку регіону тощо [1].

У загальному вигляді моніторинг характеризується як початкова ланка у системі: моніторинг – аналіз – розробка (коригування) політики – досяг-

нення бажаної динаміки. Моніторинг дає змогу порівнювати в певний період реалізовані ефекти з плановими, тобто стверджувати, чи процеси реалізації стратегії відбуваються в оптимальний спосіб для досягнення цілей.

Моніторинг процесів розвитку регіонів досліджує провадження цілей стратегії, її можливості і є реакцією на розвиток явищ і процесів. Концепція моніторингу стратегії розвитку регіонів адекватна до оцінки структурного розвитку на етапі будови операційних програм регіону. На основі моніторингу досліджується, чи є продуктивною методологія стратегії розвитку регіону, і визначається позиція інвестиційних вкладень.

Література

1. **Стратегія розвитку** Львівщини до 2015 р., затверджена рішенням сесії обласної ради від 13 березня 2007 р. №193.
2. **Закон України** "Про стимулювання розвитку регіонів" №2529 від 08.09.2005.
3. **Буняк Н.М.** Шляхи соціально-економічного розвитку регіонів // Економіст. – 2002. – №4. – С. 8-11.
4. **Геєць В.М.** Розширена економетрична модель фінансового програмування та вихідні положення політики економічного зростання в умовах фінансової нестабільності // Економіст. – 1998. – №5. – С. 12-22.
5. **Грабовецький Б.Є.** Економічне прогнозування і планування : навчальний посібник. – К. : Центр навч. літ-ри, 2003. – 188 с.

УДК 658

*Доц. Т.Г. Васильців, канд. екон. наук;
магістрант Т.А. Гуцалюк – Львівська КА*

ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА СЕРЕДОВИЩА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ПЕРЕДУМОВА ТА ІНСТРУМЕНТ ПОЛІТИКИ ЗМІЦНЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА

Запропоновано матриці конкурентоспроможності і метод дослідження рівня конкуренції на ринку. Вивчено чинники зовнішнього (мікро- і макро-) середовища. Здійснено оцінку чинників впливу на виробничо-господарську діяльність.

*Assoc. prof. T.G. Vasil'civ; undergraduate T.A. Gucalyuk –
L'viv commercial academy*

Economic diagnostics of environment of functioning of enterprise as pre-condition and instrument of policy of strengthening of competition positions of enterprise

The matrices of competitiveness and method of research of level of competition are offered at the market. It is studied factors of external (micro and macro) environment. The estimation of factors of influence is carried out on activity.

На сучасному етапі розвитку економіки відродження вітчизняного виробництва, поглиблене реформування економічних відносин багато в чому залежать від чітко визначеної конкурентної політики держави у сфері торгівлі, спрямованої на захист законних інтересів підприємців і споживачів, підвищення конкурентоспроможності виробника на внутрішньому та зовнішньому ринках. Визначальним у прийнятті правильної конкурентної політики є все-